

към чл. 26 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ	
1. ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИЯТА	
1.1.	<p>Въведение:</p> <p>Настоящият документ е предназначен за провеждане на обществена консултация във връзка с промени в законодателството на Република България, предвидени за въвеждане чрез приемане на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).</p> <p>Предвижданите промени в ДОПК са свързани с изпълнението на задължението Република България да въведе в националното си законодателство разпоредбите на Директива (ЕС) 2021/514 на Съвета от 22 март 2021 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане (Директивата).</p> <p>Същността на правилата на Директивата се изразява в доразвиване на програмата на Европейската комисия срещу отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци. Повишаването на прозрачността в данъчната област е от основно значение за тази програма. С приемането на Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и няколко директиви, с които тя се изменя и допълва, е постигнат значителен напредък в повишаването на данъчната прозрачност и укрепването на сътрудничеството между данъчните органи в Европейския съюз. Необходимостта държавите членки да обменят информация и да си сътрудничат в областта на данъчното облагане значително нараства в условията на глобализация. Вътрешният пазар на Европейския съюз предлага засилена мобилност на данъкоплатците, повишаване броя на трансграничните трансакции и интернационализиране на финансовите инструменти, което често затруднява правилното определяне на дължимите данъци. Това усложняване на стопанските отношения често води до двойно данъчно облагане, данъчни измами, укриване на данъци и избягване на данъчно облагане. За преодоляването на отрицателните последици от тези явления, с Директива 2011/16/ЕС бе въведено ново, по-широко административно сътрудничество между данъчните администрации на държавите членки. В нея се съдържат правила относно</p>

	<p>административното сътрудничество с държавите – членки на Европейския съюз, в областта на данъците и по-специално правила относно обхвата на сътрудничеството, компетентния орган, видовете административно сътрудничество (обмен на информация при поискване, автоматичен обмен на информация, спонтанен обмен на информация, искане за връчване, присъствие и участие в административни производства и паралелни проверки и ревизии), както и процедури за осъществяване на различните форми на административно сътрудничество.</p> <p>Директива (ЕС) 2021/514 е последното като време, шесто по ред изменение на правилата на основната Директива 2011/16/ЕС. С нея се предвиждат правила относно предоставянето и обмена на информация за продавачи, опериращи на цифрови платформи.</p> <p>Развитието на цифровизацията на икономиката и възможностите за укриване на доходи, особено в случаите когато дейността се извършва чрез цифрови платформи, установени в други юрисдикции, мотивира разширяването на обхвата на автоматичния обмен на информация за данъчни цели по отношение на доходите, реализирани чрез такива платформи, и техните получатели. Цифровият характер на платформите позволява на продавачите на стоки и услуги да използват тези платформи за извършване на дейност, като в същото време потенциално да не отчитат получените доходи в държавата членка, където са местни лица.</p> <p>С оглед осигуряване на откритост, диалог между заинтересованите страни, прозрачност в процеса на взимане на решения и спазване на законовите изисквания, е необходимо да бъде изготвена цялостна оценка на въздействието на проекта на закона. За тази цел предвижданите промени трябва да бъдат съгласувани със заинтересованите страни като им се предостави възможност да изразят становище по тях.</p>
1.2.	<p>Цели на консултацията:</p> <p>Настоящите предварителни неформални консултации се провеждат, за да запознаят заинтересуваните страни с проблемите и предложенията за разрешаването им, да им бъде предоставена възможност да изразят мнението си по параметрите на изискванията, заложи в Директивата и спрямо очакваните въздействия от тях както по отношение на сектора на предоставяне на услуги и продажби чрез цифрови платформи, така и спрямо общата икономическа и фискална обстановка в Република България.</p>

	<p>Като заинтересовани лица в настоящия проект са определени всички лица и образувания, информация за които би била обект на обмен на информация или по отношение на които би могла да се осъществи друга форма на административно сътрудничество съгласно действащите разпоредби на ДОПК; операторите на цифрови платформи, действащи на българския пазар, както и продавачи, които извършват относими дейности и за които се предоставя информация от оператори на платформи.</p> <p>Предложенията за правила за въвеждане на разпоредбите на Директивата, както и други свързани с тази тема предложения ще бъдат разгледани, обсъдени и, при преценка, взети предвид от работната група при съставяне на законопроекта. Анализът и обобщението на становищата, изразени по време на консултациите ще позволят да бъде извършена по-всеобхватна и пълна оценка на въздействието на проекта на закона.</p>
1.3.	<p>Консултационен процес:</p> <p>Настоящият документ се представя на заинтересованите лица чрез поставянето му на интернет страницата на Министерството на финансите и на портала за обществени консултации.</p> <p>Заинтересованите страни могат да представят своите мотивирани становища и препоръки в писмена форма, в свободен текст.</p> <p>Становищата и препоръките следва да бъдат изпратени до Министерството на финансите, на следният електронен адрес:</p> <p style="text-align: center;">taxpolicy@minfin.bg</p> <p>Направените предложения следва да бъдат обосновани, за да може да се прецени дали са основателни, при разглеждането и обсъждането им.</p> <p>Срокът за получаване на становища в рамките на настоящите предварителни консултации със заинтересованите лица е до 06 септември 2022 г.</p> <p>Участието или неучастието в настоящите предварителни консултации не изключва и не ограничава възможността на заинтересованите лица за участие в задължителните обществени консултации за внасяне на проектозакона в Министерски съвет.</p>
1.4.	<p>Релевантни документи и нормативни актове:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс; 2. Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане;

3. Директива (ЕС) 2021/514 на Съвета от 22 март 2021 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане.

2. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обхватът на автоматичния обмен на информация ще бъде разширен, като ще се включва и информация, предоставяна от оператори на платформи за продавачи от Европейския съюз, които извършват дейност чрез тези платформи.

За да бъде обменена между компетентните органи на държавите членки, информацията следва да бъде предоставена от оператор на платформа. Информацията се отнася за продавачи, които извършват относими дейности чрез платформата (отдаване под наем на недвижимо имущество, предоставяне на лични услуги, продажба на стоки, отдаване под наем на всякакъв вид транспортни средства) и които са местни на Република България или друга държава членка, или отдават под наем имущество, което се намира в Република България или друга държава членка.

Пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, който е компетентен орган за Република България, информация следва да подава оператор на платформа – местно лице за данъчни цели на Република България. Когато оператор не отговаря на това условие, той подава информация в Република България, в случай че е учреден съгласно законодателството, има място на управление или място на стопанска дейност в Република България.

Обхватът на правилата включва също така операторите на платформи, които не отговарят на горепосочените условия, но улесняват извършването на относима дейност от продавачи от Република България и Европейския съюз, за които се предоставя информация. Тези т.нар. „чуждестранни платформи“ трябва да се регистрират в държава членка по избор, за да могат да осъществяват дейност в рамките на Европейския съюз. Законопроектът предвижда правила за регистрация пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, когато операторът на чуждестранната платформа е избрал Република България за държава по единствена регистрация.

Оператор на чуждестранна платформа не е задължен да предоставя информация, отнасяща се за относими дейности, обхванати от специално споразумение за автоматичен обмен на еквивалентна информация с юрисдикция извън Европейския съюз, по което Република България е страна, относно продавачи, които са местни лица на Република България.

За да предостави информация на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, операторът трябва да изпълни процедурите за комплексна проверка с цел

идентифициране на продавачите, за които се предоставя информация, и държавата членка, на която те са местни лица за целите на този обмен.

Законопроектът ще предвижда конкретните данни, които операторът на платформа трябва да събере за продавач, за когото се предоставя информация – за самоличността на продавача, основния му адрес, държавата членка, на която е местно лице, данъчен идентификационен номер, както и за полученото чрез платформата възнаграждение. Операторът на платформа трябва да провери събраната информация, като използва цялата информация и всички документи в своята отчетност, както и всеки електронен интерфейс, осигурен от държава членка или Европейския съюз за бесплатно ползване, за да провери действителността на данъчния номер или на идентификационния номер по ДДС. Другата възможност е операторът на платформа пряко да провери самоличността на даден продавач и държавата, на която е местно лице, посредством услуга за електронна идентификация, осигурена от държава членка или Европейския съюз.

Операторът на платформа счита продавача за местно лице в държавата членка, в която е основният му адрес. Когато тя е различна от държавата членка, в която е основният адрес, операторът на платформа счита, че продавачът е местно лице и в държавата членка на издаване на данъчния номер или идентификационния номер по ДДС или държавата членка, в която продавачът има място на стопанска дейност. Ако предоставящият информация оператор на платформа използва услугата за електронна идентификация, осигурена от държава членка или Европейския съюз, тогава продавачът се счита за местно лице във всяка държава членка, потвърдена посредством посочената услуга.

Операторът на платформа събира изискваната информация, проверява я и я съхранява за определен срок.

Събраната и проверена информация се предоставя на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите в срок до 31 януари на годината, следваща календарната година, за която се предоставя информация и в която продавачът е определен като продавач, за когото се предоставя информация. Предоставянето на информация се извършва само в една държава членка.

Предоставяната от операторите на платформи информация се обменя с компетентния орган на държавата членка, в която продавачът е местно лице и в която се намира недвижимият имот.

Обменът с държавите членки се извършва в срок до 2 месеца след края на календарната година, за която се предоставя информация, като се използва стандартизиран формат.

Автоматичният обмен на информация ще се извършва по електронен път посредством общата комуникационна мрежа на Европейския съюз (CCN).

Също така, установеното във връзка с досегашното прилагана на режима за административно сътрудничество наличие на моменти на неефективност по отношение на съществуващата рамка за сътрудничество и обмен на информация между данъчните администрации на държавите-членки на ЕС обуслови и промени, предвиждани в Директивата и съответно в законопроекта, свързани с отстраняване на установените недостатъци.

В тази връзка, ще се въведе дефиниция на понятието предполагаема значимост в съответствие с международно признатия стандарт, както и изисквания, които запитващият орган следва да спазва, за да обоснове наличието ѝ в искането за предоставяне на информация пред запитания орган.

Ще се регламентират т.нар. „групови искания“, при които запитващият орган иска информация за група от данъчно задължени лица, чиято самоличност не може да бъде установена поотделно.

Авторските и лицензионните възнаграждения ще се добавят към категориите доходи, за които се изисква автоматичен обмен на информация тъй като предвид характера на тези доходи, прехвърлянето на печалби е по-трудно проследимо за данъчните органи.

С цел подобряване на уредбата ще се предвиди конкретен 60-дневен срок за отговор от страна на запитания орган, към който е отправено искане за присъствие на длъжностно лице на друга държава членка по време на административно производство. Създава се също възможност за участие на длъжностни лица от една държава членка в административни производства в друга държава членка по електронен път, за да се обхванат допълнителни начини за комуникация.

Ще се прецизира действащата разпоредба относно паралелните проверки, като се предвиди 60-дневен срок за отговор на запитания орган при отправено предложение за извършване на паралелна проверка. Към настоящия момент липсва конкретен срок за потвърждаване или отказ на предложението за извършване на паралелна проверка.

Ще се създадат правила относно извършването на съвместни ревизии между две или повече държави членки.

Със законопроекта ще се създадат правила за действие в случай на нарушения на сигурността на данните в контекста на обмена на информация. Когато компетентният орган не може да ограничи нарушението незабавно и по подходящ начин, той следва да уведоми Европейската комисия за това и да поиска спиране на достъпа до мрежата CCN. След справяне с нарушението достъпът се възстановява, като по искане на държава

членка е възможно това да се осъществи след извършване на проверка за предприетите действия във връзка с нарушението на сигурността на данните. Аналогично българският компетентен орган би могъл да спре обмена на информация с друга държава членка в случай на нарушение на сигурността на данните на нейна територия, след като уведоми Европейската комисия, както и да иска извършването на проверка относно резултатите от справяне с нарушението в другата държава членка.

Законопроектът ще детайлизира и уредбата за защита на личните данни при обмена на информация за данъчни цели в съответствие с правилата в тази област.

Въпреки че и към настоящия момент тази възможност е допустима, в съответствие с директивата законопроектът ще предвиди изрично, че обменяната информация може да се използва за администриране, определяне на размера на данъчните задължения и контрол върху изпълнението на разпоредбите за ДДС и други косвени данъци.

3. ВЪПРОСИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ

Заинтересованите страни могат да представят всички свои бележки и коментари по описаните промени. По-долу са изложени някои примерни въпроси:

- Постигане на заложените цели и резултати чрез предвидените механизми;
- Неточности и несъответствия на описаните промени с правилата на Директива 2011/16/ЕС и Директива (ЕС) 2021/514;
- Възможни трудности и проблеми при прилагане на предложените правила;
- Потенциални разходи и рискове за задължените лица;
- Потенциални ползи и възможности за задължените лица;
- Всякакви други коментари, предложения и забележки, които заинтересованите страни считат за необходимо да бъдат направени.

4. ДОКУМЕНТИ, СЪПЪТСТВАЩИ КОНСУЛТАЦИЯТА

1. Текст на Директива 2011/16/ЕС

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0016&from=BG>

2. Консолидиран текст (с включени всички изменения и допълнения) на Директива 2011/16/ЕС

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:02011L0016-20200701&from=EN>

2. Текст на Директива (ЕС) 2021/514

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021L0514&from=BG>